

вузам, или вузам имеющим, например, в рамках технических — один экономический факультет. Тем не менее, такой способ обучения более эффективен, что позволяет говорить о необходимости его внедрения и финансирования, если не одним вузом, то несколькими вузами города на солидарных началах.

УДК:336.76

Є. А. Поліщук,

докторант кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ДОГОВІРНІ ОЩАДНІ УСТАНОВИ ЯК УЧАСНИКИ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Розвиток фінансового посередництва в Україні носить фрагментарний характер. Найрозвиненішими фінансовими установами безумовно є банки, які залишили небанківським фінансовим інститутам другорядну роль. Утім, банківські установи не можуть запропонувати економіці довгострокове кредитування, що так важливо для реалізації інноваційних проектів. У розвинених країнах роль довгострокового фінансового агента відіграють договірні ощадні установи. Вони зайняли свою нішу на ринку фінансового посередництва, таким чином, забезпечивши приплив довгострокових фінансових ресурсів в економіку. Розбудова договірних ощадних інститутів стримується недостатнім розвитком фондового ринку — основної сфери діяльності цих специфічних посередників. Варто зауважити, що подолання зазначених проблем сприятиме поширенню договірних ощадних установ, і також виконанню ще однієї їхньої функції — соціальний захист населення.

Серед широкого переліку небанківських фінансових установ особливе місце займають договірні ощадні установи, діяльність яких полягає у залученні на довгострокових умовах тимчасово вільні кошти індивідуальних інвесторів з метою подальшого їх розміщення на ринку капіталу, зокрема, через інструменти фондового ринку. До них належать недержавні пенсійні фонди та страхові компанії.

У той час як банки й відкриті пайові фонди здебільшого мають короткострокові зобов'язання, на своїх балансах договірні ощадні

установи мають довгострокові. Ця відмінність має важливі наслідки. Це означає, що вкладники або інвестори не можуть забирати свої внески достроково й у великому розмірі в порівнянні з активами договірних ощадних установ у разі виникнення до них претензій. Банки і відкриті пайові фонди ризикують зіштовхнутися з такою непривабливою перспективою для своїх активів: можуть створити проблеми з ліквідністю, і, навіть, викликати їхнє банкрутство. Звідси випливає, що інвестиційні стратегії і стратегії кредитування банків і відкритих пайових фондів відрізняються від договірних ощадних установ. Останні мають природню перевагу перед банками у фінансуванні довгострокових інноваційних проєктів, і їх інвестиційні стратегії будуть реалізовані з використанням довгострокових облігацій і фінансових інструментів власного капіталу.

Очевидно, що зростання заощаджень в економіці викличе зростання кількості й вартості договірних ощадних інститутів. Це може бути викликано, наприклад, пенсійною реформою від системи виплат по мірі надходжень до накопичувальної системи; пенсійною реформою, яка перетворює корпоративні пенсії, що засновані відрахуванні у резерви до накопичувальних схем поза фірмою; реформи, які вдосконалюють податкове середовище за умови участі у договірному заощадженні. Це, в свою чергу, буде стимулювати розвиток фінансового ринку.

Накопичувальні рахунки в секторі договірних заощаджень є повністю неліквідними з погляду інвестора. Вони можуть бути ліквідовані бенефіціаром у довгостроковій перспективі при виході на пенсію (або як одноразова виплата й / або як аннуїтет) або за умови настання певної події (наприклад, смерть або інвалідність). Це ж саме стосується і корпорацій: вони також не мають доступу до них.

Крім того, зростання ролі договірних заощаджень припускає перерозподіл заощаджень від таких посередників, як банки і відкриті пайові фонди на користь таких посередників, як пенсійні фонди й страхові компанії життя. Це означає, що перерозподіл коштів рухається назустріч тим установам, які більше інвестують кошти в довгострокові облігації й інструменти власного капіталу.

Крім того, збільшення фінансування пенсійних зобов'язань через систему договірних заощаджень знижує неявний борг уряду. Потенційний вплив має розвиток ринку довгострокових державних облігацій. Ті країни, що розвиваються намагаються продовжити строки погашення державного боргу, щоб зробити свою економіку менш вразливою для рефінансування. Таким чином, розвинені ощадні установи нададуть можливість уряду бути мобільнішими для виконання адекватної політики управління боргом.

Список літератури

1. Вовчак О., Крентовська Л. Фінансове посередництво: економічна сутність та класифікація / О. Вовчак, Л. Крентовська // Вісник Національного банку України. — №8. — 2012. — С. 4—9.
2. Буднік М.М. Фінансовий ринок: навч. посібн. / М.М. Буднік, Л.С. Мартюшева, Н.В. Сабліна. — К.: Вид-во «Центр навч. літ-ри», 2009. — 334 с.
3. Школьник І. О. Фінансовий ринок України: сучасний стан і стратегія розвитку: монографія / І. О. Школьник. — Суми: Мрія ; УАБС НБУ, 2008. — 348 с.
4. Catalan M. Contractual Savings or Stock Markets Development: which leads? [text]: research paper/ M. Catalan, G. Impavido, A. Musalem. — The World Bank.: 2000. — 42 p.

УДК 311:339:34

К. О. Пономаренко,
аспірант, провідний економіст
НТК статистичних досліджень,
Державна служба статистики

ОГЛЯД ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Роздрібна торгівля — важлива частина національної економіки країни, що відбиває в собі економічний стан держави через показники споживчих витрат, вона являє собою індикатор економічного розвитку країни, самотому питання законодавчого регулювання здійснення торговельної діяльності у сфері роздрібної торгівлі постають особливо актуальними.

Розглядатимуться нормативно-правові акти, що напряду впливають на торговельну діяльність: Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [1]; Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [2]; Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 № 4618-VI [3]; Концепція Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014–2024 рр. від 28.08.2013 № 641-р [4]; Проект Закону України «Про внутрішню торгівлю» [5].